

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Bogdan Wysocki (spr.)

sędziowie: SA Piotr Górecki

SA Jacek Nowicki

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2012 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Logistyka Sp. z o.o. z **siedzibą w S.**

przeciwko **J. M. (1), T. M., Z. P., T. K. (1), K. S., M. P. (1), M. A., D. K.**

o zapłatę

w przedmiocie wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia powoda i pozwanego Z. P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie o sygn. IC 974/11

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w całości w ten sposób, że:

1. na czas toczącego się postępowania udzielić zabezpieczenia powództwa do sumy zabezpieczenia 909.252,52 zł:

a) na majątku pozwanej T. M. poprzez:

#.

- zajęcie w całości wierzytelności pozwanej T. M. wobec powoda na podstawie poniżej wskazanych faktur VAT wystawionych na powodową spółkę z tytułu wykonania usług transportowych, łącznie na kwotę 97.669,54 zł:**
- faktura VAT nr (...) z dnia 24 maja 2011 r. na kwotę 5.885,30 zł,**
- faktura VAT nr (...) z dnia 24 maja 2011 r., na kwotę 14.523,95 zł,**
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 7.888,62 zł,**
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 10.463,36 zł,**
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 5.290,22 zł,**

- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 6.923,30 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 7 czerwca 2011 r. na kwotę 12.265,38 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 7 czerwca 2011 r. na kwotę 6.587,63 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 14 czerwca 2011 r. na kwotę 13.582,77 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 14 czerwca 2011 r. na kwotę 14.259,01 zł;
- zajęcie ruchomości stanowiących własność pozwanej;
- pojazdu marki D. (...) – rok produkcji 1996,
- pojazdu marki V. (...) – rok produkcji 1996,
- pojazdu marki I. (...) – rok produkcji 1999,
- zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanej z rachunku bankowego, prowadzonego przez bank (...) S.A. O/K. (...): (...),

b) na majątku pozwanego Z. P. poprzez:

- zajęcie ruchomości stanowiących własność pozwanego:
- naczepy ciężarowej chłodnia marki WEKA, nr rej. (...),
- ciągnika samochodowego marki (...), nr rej. (...),
- ciągnika samochodowego marki (...), nr rej. (...),
- samochodu ciężarowego marki R. (...), nr rej. (...),
- naczepy ciężarowej chłodnia marki (...), nr rej. (...),
- naczepy ciężarowej chłodnia marki (...), nr rej. (...),
- samochodu ciężarowego nr rej. (...),
- naczepy ciężarowej chłodnia marki (...), nr rej. (...),
- ciągnika samochodowego marki (...), nr rej. (...),
- ciągnika samochodowego marki (...), nr rej. (...),
- ciągnika samochodowego marki (...), nr rej. (...),
- zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanemu z rachunku bankowego o numerze (...) 0000 0000 2201 (...),
- ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości objętej wspólnością ustawową majątkową małżeńską pozwanego Z. P. oraz M. P. (2), dla której Sąd Rejonowy w Turku, Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) do sumy zabezpieczenia 909.252,52 zł,

c) na majątku pozwanej J. M. (1) poprzez

- *zajęcie ruchomości stanowiących własność pozwanej:*
- *samochodu ciężarowego chłodnia marki I., nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego chłodnia marki V., nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego chłodnia marki I., nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego chłodnia marki I., nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego izotermiczny marki I., nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego chłodnia marki (...), nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego marki I., nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego marki R., nr rej. (...),*
- *naczepy marki (...), nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego marki I., nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego marki I. (...).O, nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego chłodnia marki R., nr rej. (...),*
- *samochodu ciężarowego, nr rej. (...)*
- *zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanej z rachunku bankowego prowadzonego przez bank (...)/K. (...): (...),*

d) na majątku pozwanego T. K. (1) poprzez:

- *zajęcie ruchomości stanowiących własność pozwanego tj. samochodu osobowego marki V. (...), nr rej. (...),*
- *zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanemu z rachunku bankowego prowadzonego przez bank (...) Oddział w (...),*
- *ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości objętej wspólnością ustawową majątkową małżeńską pozwanego T. K. (1) oraz M. K., dla której Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), do sumy zabezpieczenia 909.252,52 zł,*

e) na majątku pozwanego D. K. poprzez zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanemu z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...) S.A. (...): (...) 0000 0000 2010 5380,

f) na majątku pozwanego M. A. poprzez zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanemu z rachunku bankowego prowadzonego przez L. Bank (...): (...),

g) na majątku pozwanej K. S. poprzez zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanej z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...) S.A. (...): (...),

h) na majątku pozwanej M. P. (1) poprzez zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanej z rachunku bankowego prowadzonego przez bank (...): (...),

2. **oddalić wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia w pozostałym zakresie,**

II. **oddalić zażalenie powoda w pozostałym zakresie,**

III. **rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

SSA B. Wysocki SSA P. Górecki SSA J. Nowicki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy

I. na czas toczącego się postępowania udzielił zabezpieczenia poprzez:

1. zajęcie w całości wierzytelności T. M. wobec powódki na podstawie poniżej wskazanych faktur VAT wystawionych na powodową Spółkę z tytułu wykonania usług transportowych, łącznie na kwotę 97.669,54 zł:

- faktura VAT nr (...) z dnia 24 maja 2011 r. na kwotę 5.885,30 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 24 maja 2011 r., na kwotę 14.523,95 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 7.888,62 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 10.463,36 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 5.290,22 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 6.923,30 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 7 czerwca 2011 r. na kwotę 12.265,38 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 7 czerwca 2011 r. na kwotę 6.587,63 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 14 czerwca 2011 r. na kwotę 13.582,77 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 14 czerwca 2011 r. na kwotę 14.259,01 zł;

2. zajęcie do kwoty 200.000 zł wierzytelności pozwanego Z. P. wobec powódki na podstawie poniżej wskazanych faktur VAT wystawionych na powodową Spółkę z tytułu wykonania usług transportowych, łącznie na kwotę 309.126,21 zł:

- faktura VAT nr (...) z dnia 21 maja 2011 r. na kwotę 2.955,22 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 21 maja 2011 r. na kwotę 52.024,25 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 28 maja 2011 r. na kwotę 3.958,63 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 28 maja 2011 r. na kwotę 46.205,86 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2011 r. na kwotę 28.355,44 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 4 czerwca 2011 r. na kwotę 1.261,43 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 4 czerwca 2011 r. na kwotę 24.749,42 zł

- faktura VAT nr (...) z dnia 11 czerwca 2011 r. na kwotę 8.491,08 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 11 czerwca 2011 r. na kwotę 47.748,38 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 18 czerwca 2011 r. na kwotę 3.445,29 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 18 czerwca 2011 r. na kwotę 63.953,92 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 22 czerwca 2011 r. na kwotę 2.376,36 zł
- faktura VAT nr (...) z dnia 25 czerwca 2011 r. na kwotę 23.600,63 zł

II. oddalił wniosek w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powód wniósł o zasądzenie od pozwanych J. M. (1), T. M., Z. P., T. K. (1), K. S., M. P. (1), M. A., D. K. solidarnie kwoty 835.778,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami. Jako podstawę prawną żądania wskazał art. 415 k.c. w zw. z art. 441 § 1 k.c. wobec faktu, że szkoda w majątku powódki w w/w wysokości powstała wskutek popełnienia przez pozwanych przewoźników wspólnie i w porozumieniu z pracownikami powódki czynu niedozwolonego w postaci oszustwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Jednocześnie z pozwem wniósł o udzielenie zabezpieczenia powództwa do sumy 835.778,03 zł, a po rozszerzeniu - pismem z dnia 15 grudnia 2011 r. - żądania pozwu o kwotę 73.474,49 zł wraz z odsetkami, do sumy 909.252,52 zł:

- na majątku pozwanej J. M. (1) poprzez zajęcie ruchomości stanowiących własność pozwanej, zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanej z rachunku bankowego prowadzonego przez bank (...) S.A. O/K. (...): (...);
- na majątku pozwanej T. M. poprzez zajęcie wierzytelności dochodzonych przez pozwaną T. M. na podstawie faktur VAT wystawionych na powodową Spółkę z tytułu wykonanych usług transportowych, łącznie na kwotę 97.669,54 zł, zajęcie ruchomości stanowiących własność pozwanej, zajęcie wierzytelności przysługujących T. M. z rachunku bankowego, prowadzonego przez bank (...) S.A. O/K. (...): (...) oraz zajęcie wierzytelności z tytułu wynagrodzenia w związku z pełnioną funkcją sołtysa oraz diety związanej z pełnieniem funkcji radnej Gminy K.;
- na majątku pozwanego Z. P. poprzez zajęcie wierzytelności dochodzonych przez pozwanego Z. P. na podstawie faktur VAT wystawionych na powodową Spółkę z tytułu wykonania usług transportowych, łącznie na kwotę 309.126,21 zł oraz zajęcie wskazanych ruchomości stanowiących własność pozwanego;
- na majątku pozwanego T. K. (1) poprzez zajęcie wierzytelności dochodzonych przez pozwanego T. K. (1) na podstawie wskazanych faktur VAT wystawionych na powodową Spółkę z tytułu wykonania usług transportowych, łącznie na kwotę 139.292,64 zł, zajęcie ruchomości stanowiących własność pozwanego, zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanemu z rachunku bankowego prowadzonego przez bank (...) Oddział w (...), zajęcie i ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości objętej wspólnością ustawową majątkową małżeńską pozwanego T. K. (1) oraz M. K., dla której Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P., VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), do wskazanej sumy zabezpieczenia;
- na majątku pozwanego D. K. poprzez zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanemu z rachunku bankowego prowadzonego przez bank (...) S.A. (...): (...) 0000 0000 2010 5380;
- na majątku pozwanego M. A. poprzez zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanemu z rachunku bankowego prowadzonego przez L. Bank (...): (...);
- na majątku pozwanej K. S. poprzez zajęcie wierzytelności przysługujących pozwanej z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...) S.A. (...): (...);

- na majątku pozwanej M. P. (1) poprzez zajęć wierzytelności przysługujących pozwanej z rachunku bankowego prowadzonego przez bank (...): (...).

W ocenie Sądu Okręgowego powódka nie zdołała uprawdopodobnić, że pomiędzy pozwanymi istniało porozumienie w przedmiocie wspólnego popełnienia przestępstwa oszustwa na szkodę powódki. Powódka nie naprowadziła Sądu na żadne okoliczności czy dowody w tym przedmiocie, chociażby: czy pozwani przewoźnicy znali się osobiście (każdy z nich mieszka w innej miejscowości), czy współpracowali ze sobą w zakresie świadczenia usług transportowych, czy posiadali wiedzę o współpracy każdego z nich z powódką w zakresie usług transportowych i sposobie rozliczania. Powódka nie wskazała żadnych okoliczności czy dowodów, że pomiędzy pozwanymi pracownikami istniało wskazane porozumienie, co do popełnienia przestępstwa. Takiego wniosku nie można wyciągnąć tylko z tego faktu, że zakwestionowane przez powódkę faktury weryfikowali i zatwierdzali pod względem formalnym i rachunkowym tylko K. S., M. P. (1), M. A., D. K., jako pracownicy powódki. Poza tym wiarygodność twierdzeń powódki o istnieniu porozumienia pomiędzy chociażby pozwanymi przewoźnikami osłabia znacząco różna wielkość sum wskazanych w pozwie, jako nienależnych płatności dokonanych na rzecz poszczególnych pozwanych przewoźników (np. pozwana J. M. (1) - 592.898, 37 zł, zaś pozwana T. M. - 68.393,17 zł)- biorąc pod uwagę, że pochodzą z niemal takiego samego okresu świadczenia usług transportowych. W wypadku zaś kiedy kilku sprawców dopuszcza się w jednym czasie i miejscu takich samych czynów, jednak nieobjętych porozumieniem, nie stanowi ono współsprawstwa (W., Współsprawstwo..., s. 79 i n.). W takim przypadku każdy z pozwanych przewoźników odpowiada tylko za następstwa swojego działania lub zaniechania i ewentualną szkodę wyrządzoną tym powódce. Jeśli zaś chodzi o pozwanego T. K. (2) dodatkowo należy wskazać, że w jego przypadku osiągnął on ewentualnie etap usiłowania przestępstwa oszustwa; za dokonanie tego przestępstwa odpowiadałby tylko w przypadku wykazania, że każdy z pozostałych pozwanych osiągnął etap dokonania przestępstwa, a on działał z nimi wspólnie i w porozumieniu. Jednak powódka w tym przedmiocie nie wskazała żadnych okoliczności.

Pozwani K. S. (fakturzystka - dyspozytorka), M. P. (1) (fakturzystka), M. A. (fakturzysta), D. K. (dyspozytor-brygadzysta) byli pracownikami powódki odpowiadającymi za weryfikację danych wynikających z faktur przedłożonych przez przewoźników. W sytuacji nieuprawdopodobnienia przez powódkę podstawy faktycznej żądania pozwu, tj. współsprawstwa w popełnieniu przestępstwa oszustwa z osobami trzecimi (nie pracownikami), odpowiedzialność w/w pracowników może opierać się tylko na podstawie przepisów z kodeksu pracy, który przewiduje odpowiedzialność materialną pracownika, m.in. za szkodę wyrządzoną z winy nieumyślnej - art. 114-119 k.p. i za szkodę wyrządzoną z winy umyślnej - art. 122 k.p. W tych okolicznościach właściwym do rozpoznania żądań jest Sąd Pracy.

W świetle opisanego w pozwie przez powódkę obiegu dokumentów związanych z realizacją usług przewozowych, okoliczności odpowiedzialności pozwanych pracowników powódki za zaistniałą szkodę budzą wątpliwości. Z przytoczonych przez powódkę faktów wynika, że wykonanie przez przewoźnika danej trasy i obliczenia należnej za to kwoty było weryfikowane przez kilka osób różnego szczebla w firmie powoda i w firmie (...) S.A., która w rzeczywistości była płatnikiem tych należności. Pozwani pracownicy powoda brali udział tylko we wstępnym procesie weryfikacji. Dalej sporne należności podlegały weryfikacji przez dział księgowości i dalej zatwierdzane przez pracowników wyższego szczebla. Poza tym pozwani Z. P. i J. M. (2) zarzucili liczne odstępstwa od przedstawionego przez powódkę oficjalnego sposobu przekazywania zleceń przewoźnikom i wystawiania związanych z tym dokumentów.

W ocenie Sądu powyższe okoliczności czynią roszczenie powoda wiarygodnymi w stopniu wystarczającym do udzielenia zabezpieczenia, ale tylko co do roszczeń skierowanych do pozwanych przewoźników, za wyjątkiem T. K. (1). W świetle okoliczności przedstawionych przez strony postępowania, na obecnym etapie postępowania można przyjąć za uwiarygodnioną, w stopniu wystarczającym do zabezpieczenia, tylko odpowiedzialność pozwanych przewoźników za zaistniałą szkodę, ale tylko w takiej wysokości w jakiej stanowi ona następstwo własnych działań każdego z przewoźników z osobna (nie wspólnie i nie w porozumieniu). Co do przewoźnika T. K. (1) poza sporem pozostaje, że powódka nie dokonała na jego rzecz płatności z zakwestionowanych faktur i wobec tego po jej stronie z tego tytułu nie wystąpiła szkoda. W związku z tym roszczenie skierowane do tego pozwanego, na obecnym etapie postępowania,

należy uznać za nieuwiarygodnione. Co do pozwanych pracowników powódki zasadność ich odpowiedzialności solidarnej na zasadzie art. 415 k.c. w zw. z art. 441 § 1 k.c. - z przyczyn powyżej opisanych - budzi również wątpliwości Sądu.

W ocenie Sądu po stronie powódki istnieje interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia roszczeń w tej sprawie biorąc pod uwagę wartość dochodzonego roszczenia i wartość majątku posiadanego przez pozwanych, z którego powódka mogłaby ewentualnie dochodzić zaspokojenia. Dodatkowo w stosunku do pozwanej T. M. dochodzi fakt zaprzestania przez nią działalności gospodarczej oraz okoliczność, że wskazana we wniosku o zabezpieczenie nieruchomości nie stanowi własności pozwanej (art. 747 k.p.c.). W tym stanie rzeczy Sąd orzekł o zabezpieczeniu, jak w punkcie I postanowienia. W pozostałym zakresie wniosek oddalił w zakresie podmiotowym, co do pozwanych T. K. (1), K. S., M. P. (1), M. A., D. K. oraz w zakresie przedmiotowym wobec nie uprawdopodobnienia przez powódkę faktu posiadania przez pozwanych majątku objętego żądaniem określonej formy zabezpieczenia. Powódka nie wskazała żadnych dokumentów, które pozwalałyby na zweryfikowanie czy objęte wnioskiem o zabezpieczenie pojazdy stanowią własność pozwanej J. M. (1) (choćby poprzez odpowiednie zaświadczenie z Centralnego Rejestru (...)). Powódka nie naprowadziła również żadnych dowodów w oparciu, o które ustaliła numery kont bankowych pozwanych; nie załączyła wypisów z ewidencji gruntów lub opisów ksiąg wieczystych. Te braki powodowały niemożność dokonania zabezpieczenia przedmiotowego w stosunku do pozwanej J. M. (1). Generalnie zajęcie składników majątkowych „w ciemno”, tj. bez sprawdzenia osoby właściciela, należy uznać za niedopuszczalne, gdyż mogłoby to niepotrzebnie narazić osoby trzecie na wytaczanie spraw w celu zwolnienia spod zajęcia.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód zaskarżając je w części oddalającej jego wniosek o udzielenie zabezpieczenia. Powód zarzucał orzeczeniu naruszenie:

1. art. 736 § 1 k.p.c. w zw. z art. 747 k.p.c. polegające na jego błędnej wykładni i uznaniu, że do udzielenia zabezpieczenia wymagane jest uprawdopodobnienie przez powoda, że pozwani są właścicielami składników majątkowych, na których domaga się zabezpieczenia,

2. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 243 k.p.c. w zw. z art. 736 § 1 k.p.c. polegające na błędnym ich zastosowaniu i przyjęciu, że:

- strona powodowa nie uprawdopodobniła istnienia pomiędzy pozwanymi porozumienia, co do wspólnego dokonywania czynów zabronionych na szkodę powodowej Spółki,
- strona powodowa nie uprawdopodobniła, że wskazane we wniosku o zabezpieczenie rachunki bankowe należą do pozwanych,
- strona powodowa nie uprawdopodobniła, że pozwana T. M. jest właścicielką składników majątkowych wskazanych we wniosku o zabezpieczenie.

Wskazując na te zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w części oddalającej wniosek o udzielenie zabezpieczenia poprzez udzielenie zabezpieczenia powództwa do sumy zabezpieczenia równej 909.252,52 zł zgodnie z wnioskiem, ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w części oddalającej wniosek o udzielenie zabezpieczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Koninie do ponownego rozpoznania.

Zażalenie na postanowienie złożył również pozwany Z. P. zaskarżając je w części tj. co do pkt I-2 postanowienia tj. w zakresie udzielenia zabezpieczenia poprzez zajęcie kwoty 200.000 zł wierzytelności pozwanego Z. P. wobec powódki na podstawie wskazanych w tym punkcie faktur VAT, wystawionych na powodową spółkę z tytułu wykonywania usług transportowych na kwotę 309.126,21 zł. Pozwany Z. P. zarzucał orzeczeniu w zaskarżonym zakresie naruszenie przepisów procedury, tj. art. 730¹ § 3 k.p.c. oraz art. 731 k.p.c. poprzez orzeczenie przez Sąd I instancji o zabezpieczeniu poprzez zajęcie wskazanych w postanowieniu wierzytelności pozwanego Z. P. w stosunku do powoda, podczas gdy ten sposób zabezpieczenia obciąża pozwanego Z. P. ponad potrzebę, a w istocie zmierza do zaspokojenia roszczenia. Wskazując na powyższe

zarzuty pozwany Z. P. wniósł o zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez oddalenie wniosku powoda o zabezpieczenie w stosunku pozwanego Z. P.; ewentualnie o uchylenie przedmiotowego postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu za postępowanie zażaleniowe wg norm przepisanych.

Powód wniósł o oddalenie zażalenia pozwanego Z. P. w całości oraz o zasądzenie od pozwanego Z. P. na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwany Z. P. wniósł o oddalenie zażalenia powoda oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwany T. K. (1) wniósł o oddalenie zażalenia powoda oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługiwało na uwzględnienie w części, a pozwanego Z. P. w całości.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie powód na obecnym etapie postępowania w sposób dostateczny uprawdopodobnił, że pomiędzy przewoźnikami oraz pracownikami powódki istniało porozumienie, co do wspólnego popełnienia czynów zabronionych na szkodę powodowej spółki. Twierdzenia pozwu oraz pozostałych pism złożonych przez powoda w toku postępowania opisujących proces realizacji zlecenia transportowego oraz proces weryfikacji, czy zostało ono prawidłowo wykonane, jak i dokumenty złożone na poparcie tych twierdzeń min. instrukcje dla kierowców (k. 80 – 99, 109 – 118), zakres obowiązków i uprawnień i odpowiedzialności dla D. K. (k. 134 - 137, 139 - 142 akt), porozumienie w sprawie czasowego powierzenia pełnienia obowiązków zawarte pomiędzy powodową spółką a D. K. (k. 143 akt), zakres obowiązków i uprawnień i odpowiedzialności dla M. A. (k. 145 – 148), zakres obowiązków i uprawnień i odpowiedzialności dla K. S. (k. 151 – 154, 158 - 161 akt), zakres obowiązków i uprawnień i odpowiedzialności dla zakres obowiązków M. M. aktualnie M. P. (1) (k.164 – 167), zarządzenia z dnia 29 października 2009 r. zarządu powodowej spółki dotyczącego sposobu przyjmowania oraz weryfikacji dokumentów zleceń transportowych wykonanych przez przewoźników na rzecz powódki (k. 169 – 170 akt) uprawdopodobniają w sposób dostateczny, że pomiędzy przewoźnikiem i dystrybutorem istniało porozumienie, co do wspólnego popełnienia czynu zabronionego. Z powyższych dokumentów wynika, że obowiązek merytorycznej weryfikacji wykonania zlecenia objętego fakturą VAT obciążał dyspozytora i fakturzystę. Natomiast obowiązujący u powódki system weryfikacji zleceń transportowych zakładał sprawdzenie wykonania usług niezależnie przez dwie osoby. Prawidłowość realizacji zleceń transportowych zarówno dystrybutor jak i fakturzysta potwierdzali własnoręcznymi podpisami. Główna księgowa dokonywała jedynie sprawdzania faktury VAT pod względem rachunkowym, a Zarząd dokonywał formalnej akceptacji. Na uwzględnienie zasługują twierdzenia powoda podniesione w zażaleniu, że „rzekomy bałagan” w obiegu dokumentów powodowej spółki na jaki wskazywał Sąd I instancji, a który miał polegać na wprowadzaniu telefonicznie korekt tras i stawek za przewóz, czy też „dyktowanie treści faktur” nie ma znaczenia dla oceny działań przewoźników i pracowników obowiązanych do weryfikacji usług transportowych w świetle zarządzenia zarządu powodowej spółki z dnia 29 października 2009 r. zgodnie z którym dystrybutor i fakturzysta mogli zaakceptować fakturę VAT wyłącznie wtedy, gdy podpisany był pod nią komplet dokumentów, w tym karty drogowe potwierdzające, że towar został dowieziony do odbiorcy. Powód poprzez przedłożenie książek wjazdu i wyjazdu, w których brak jest adnotacji o wjeździe czy wyjeździe konkretnego przewoźnika w określonym dniu uprawdopodobnił, że takich kart nie było.

Oczywiste jest, że okoliczności te oraz złożone na ich poparcie dowody będą podlegały jeszcze ocenie i weryfikacji w toku postępowania rozpoznawczego. Jednakże na etapie postępowania zabezpieczającego są wystarczające do uznania roszczenia za uprawdopodobnione.

Tak jak wskazał Sąd Okręgowy potrzeba udzielenia zabezpieczenia podyktowana jest koniecznością zapewnienia ochrony naruszonych lub zagrożonych naruszeniem praw uprawnionego na okres do zakończenia postępowania w sprawie. Chodzi tu o usunięcie lub zapobieżenie wyrządzenia szkody uprawnionemu w toku postępowania o

naprawienie szkody poprzez zapłatę. Cel postępowania w sprawie nie ogranicza się bowiem jedynie do wydania merytorycznego orzeczenia lecz obejmuje swoim zakresem również zapewnienie porządku prawnego, w ten sposób, aby nie doszło do naruszenia praw uprawnionego w okresie trwania tego postępowania. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia ma więc miejsce, jeżeli w czasie postępowania prawa uprawnionego zostały naruszone albo są zagrożone naruszeniem, w taki sposób, że wymaga to niezwłocznego zabezpieczenia tych praw przed dalszymi naruszeniami do czasu zakończenia postępowania w sprawie.

Wobec tego powód niewątpliwie posiada interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia biorąc pod uwagę wartość dochodzonego roszczenia jak i wartość majątku posiadanego przez pozwanych z którego mogłaby ewentualnie dochodzić zaspokojenia.

Na uwzględnienie zasługują zarzuty powoda podniesione w zażaleniu, że wskazując sposób zabezpieczenia, nie był on zobowiązany do wykazania, że podane przez niego składniki majątku stanowią własność pozwanych (art. 736 § 1 k.p.c. w zw. z art. 747 k.p.c.). Poza tym pozwani w toku postępowania nie kwestionowali przysługujących im praw do wskazanych przez powoda składników majątku. W szczególności J. M. (1) nie podniosła, aby wskazane we wniosku o udzielenie zabezpieczenia pojazdy są przedmiotem leasingu. Ponadto z materiału dowodowego min. załączonych faktur wynika, że wskazane rachunki bankowe należą do pozwanych wykonujących usługi przewozowe na rzecz powódki, a w przypadku pozwanych, którzy byli pracownikami powoda, to na te rachunki bankowe były przelewane środki pieniężne z tytułu wynagrodzenia. Wbrew twierdzeniom pozwanego Z. P. powód jeszcze przed rozpoznaniem wniosku o udzielenie zabezpieczenia tj. w piśmie procesowym z dnia 5 grudnia 2011. (k. 990 – 993 akt) dokonał modyfikacji sposobu zabezpieczenia wniósł min. poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej.

Natomiast na uwzględnienie zasługiwało w całości zażalenie pozwanego Z. P. chociaż z innych przyczyn niż on wskazywał. W ocenie Sądu odwoławczego przyjęty przez Sąd I instancji sposób zabezpieczenia roszczenia powoda wobec pozwanego Z. P. w pkt I 2 tj. zajęcie wierzytelności pozwanego przysługujących wobec powódki jest niedopuszczalny, mimo że znajduje się w zamkniętym katalogu zabezpieczenia roszczeń pieniężnych wskazanym w art. 747 pkt 1 k.p.c.

Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych ma ułatwić ich egzekucję w przypadku wydania korzystnego dla uprawnionego orzeczenia. W tej sytuacji oczywiste jest, że zabezpieczeniu mogą podlegać wyłącznie wierzytelności dłużnika (obowiązanego) wobec osób trzecich a nie wobec samego wierzyciela (uprawnionego).

Nie mógłby bowiem on skutecznie prowadzić egzekucji przeciwko samemu sobie.

Nie ma natomiast przeszkód, aby swoje ewentualne roszczenia odszkodowawcze uprawniony przedstawił do potrącenia z wzajemnymi wierzytelnościami dłużnika.

Z powyższych względów nie zasługiwał również na uwzględnienie wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia wobec pozwanego T. K. (1) poprzez zajęcie wierzytelności dochodzonych przez niego wobec powoda i w tym zakresie podlegał on oddaleniu. Natomiast wobec niezaskarżenia orzeczenia w zakresie pkt I 1 w zakresie dotyczącym T. M. nie była możliwa zmiana orzeczenia w tym zakresie.

Sąd Odwoławczy, mając na względzie treść art. 730¹ § 3 k.p.c. uznał, że nie było potrzeby udzielenia zabezpieczenia poprzez zajęcie wierzytelności pozwanej T. M. z tytułu wynagrodzenia w związku z pełnioną funkcją sołtysa oraz diety związanej z pełnieniem radnej Gminy K.. W ocenie Sądu Apelacyjnego przyjęte przez sąd sposoby zabezpieczenia w pkt I zapewniają należyłą ochronę prawną dla powoda, a pozwanych nie obciąża ponad potrzebę.

Z tych przyczyn, Sąd Apelacyjny uwzględniając w całości zażalenie pozwanego i w części zażalenie powoda na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 730 § 1 k.p.c., art. 730¹ k.p.c. w zw. z art. 747 pkt 1 i 3 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i orzekł jak w pkt I orzeczenia, a w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c.

w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie powoda jak w pkt II orzeczenia. O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł na podstawie art. 745 § 1 k.p.c. jak w pkt III orzeczenia.

SSA B. Wysocki SSA P. Górecki SSA J. Nowicki